

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA**

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Téma práce : **Primeranosť trestnej sankcie: Komparácia trestania dopravných trestných činov a príliehajúcich dopravných priestupkov spáchaných pod vplyvom návykových látok v Českej a Slovenskej republike**

Autor : **Michal Mikuš**

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Marie Vanduchová, CSc.**

Oponent : **JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.**

Rozsah práce: **382 (!) stran vlastního textu**

Datum odevzdání práce: **30. 1. 2017**

Předmětem diplomové práce Michala Mikuše je postih trestných činů v dopravě a souvisejících dopravních přestupků spáchaných pod vlivem návykové látky. Komparace správního a soudního trestání je pro posluchače magisterského studijního programu bezesporu náročným diplomním úkolem. Trvale aktuální téma lákalo diplomanta natolik, že provedl náročnou sondu do rozhodovací praxe dopravních inspektorátů a soudů v ČR a na Slovensku. Práce má velmi složitou strukturu a je rozdělena na tři poměrně nezávislé části: teoretickou, „zvláštní“ a „praktickou“, kde dochází k podrobnému vyhodnocení provedeného výzkumu. Autor do velkých podrobností zkoumá vztah mezi trestním právem a tzv. trestním právem správním. Rozebírá jednotlivé teorie trestání a účelu trestu; zejména se zabývá požadavkem proporcionality sankcí. Porovnává platnou právní úpravu v ČR a SR, pokud jde o trestné činy a přestupky v dopravě, zabývá se jednotlivými druhy trestů a principy jejich ukládání. Nepomíjí ani procesní otázky. Řeší mj. problém odmítnutí vyšetření na zjištění návykové látky podezřelým řidičem. Rozebírá skutkové podstaty relevantních trestných činů a přestupků. V praktické části autor vyhodnocuje shromážděný materiál z dopravních inspektorátů a okresních soudů v Bratislavě, Banské Bystrici, v Praze a ve Zlíně. Pokouší se označit hmotněprávní i procesní pochybení těchto orgánů. Problémy spatřuje mj. v určování koncentrace alkoholu v krvi a zakládání rozhodnutí na výsledku dechové zkoušky.

Autor se snaží ověřit hypotézy, zda je postih trestných činů v dopravě přísnější než postih relevantních přestupků. Má za to, že v praxi je zejména na Slovensku de facto přísnější postih dopravních přestupků. I pro ČR autor vyslovuje kritiku, zejména pokud jde o nepřiměřené sazby některých sankcí za správní delikty. Poukazuje na nekoncepčnost a roztržitost dosavadní úpravy správních deliktů a vyslovuje řadu reformních návrhů.

Je zajímavé, jakým způsobem autor argumentuje, pokud jde o citelnost peněžitých trestů, resp. pokut u přestupků v dopravě. Autor se bojovně staví proti názoru, podle něž má být peněžitý trest odstupňován podle majetkových poměrů pachatele. S tímto přístupem nelze souhlasit v takto kategorické podobě. Moderní trestání skutečně vychází z koncepce „trestního práva činu“ (německy „Tatstrafrecht“): pachatel je trestán nikoli za to, kým je, ale

za to, co spáchal. Při hledání přiměřeného druhu a výměry sankce však musejí však být zohledněny i další okolnosti, včetně individuálních dopadů konkrétního trestu. Ten by neměl být likvidační a neměl by stěžovat nápravu pachatele, ale nesmí být ani neadekvátně mírný (pak by neplnil represivní a zábranný účel). Souhlasit lze ovšem s autorovým odmítáním exemplárních trestů a zdůrazněním nevyhnutelnosti/neodvratnosti trestu v intencích tzv. klasické školy (již C. Beccaria).

Práce je po obsahové stránce i přes značnou rozvláčnost zajímavá a dosti podnětná; shromažďuje mimo jiné množství cenných pramenů, včetně velké šíře judikátů a materiálů ze sítě Internet.

Po stránce formální a stylistické bohužel nelze předloženou práci akceptovat bez zásadních připomínek. Jde v první řadě o nadměrný rozsah práce, která má takřka 400 stran, tzn. přesahuje více než šestinásobně předepsaný rozsah!

V první řadě jde o důsledek nesprávné metody: odborná monografie nemůže zmiňovat, natož opakovat vše, co autor k danému tématu nastudoval. Úkolem diplomanta je spíše určité zobecnění a shrnutí tématu v rámci středně dlouhého odborného pojednání. Nemá se tedy jednat o kompilaci všech výpisků autora z jeho pramenů, ale o přehlednou syntézu, kde vyniknou klíčové poznatky či argumenty. Diplomant tento požadavek nerespektuje, což je patrné již na zcela neúnosném přetížení jeho textu odkazy. Zhruba polovina stran diplomové práce je vyplněna poznámkami pod čarou. Takovéto nadužívání poznámkového aparátu má snad jisté opodstatnění v komentářových příručkách, kde skutečně jde o to, aby měl čtenář na jednom místě k dispozici veškerá relevantní fakta, data či zastávané právní názory. V diplomové práci však poznámkový aparát k podobnému účelu nemůže sloužit. Nelze se tu vymlouvat ani na empirický charakter části práce.

Kritiku si zaslouží také příliš květnatý, mnohdy rozvláčný, nadneseně polemický styl autora. Autor je tématem natolik zaujat, že popouští uzdu svým emocím a nechává se svést k opuštění věcného odborného stylu ve prospěch tónu spíše žurnalistického. Místy text připomíná podání charakteristická pro chorobné stěžovatele- tzv. kverulanty, i s pro ně typickým nadužíváním různých druhů kurzívy, proloženého písma atd. Mnohé nadnesené formulace svědčí o nedostatku kritického náhledu – ostatně již přehnaně formulované poděkování autora na začátku práce působí až nechťeně komicky. Odborné psaní nelze zaměňovat s grafomanským šílením. Platí zde, že méně znamená více (MULTUM NON MULTA!).

Na neúměrný rozsah i nevhodný styl upozorňovala diplomanta i vedoucí jeho práce, avšak diplomant sveřepě trval na své vlastní pochybné metodě. Napříště lze doporučit, aby práce podobného rozsahu nemohly být nejen obhájeny, ale ani formálně vůbec odevzdány.

I přes uvedené výhrady nemohu přehlédnout chvalitebné nadšení autora a **velké úsilí**, které tématu věnoval. Dále je třeba ocenit empirický přínos práce a mnohé bezesporu zajímavé poznatky a postřehy v práci shromážděné.

Práci proto **doporučuji k ústní obhajobě**, kde autor může stručně shrnout podstatu svých návrhů *de lege ferenda*. Jak autor nahlíží na dosavadní uplatňování trestu zákazu činnosti v ČR a SR?

Navržený klasifikační stupeň: 2 (velmi dobře).

V Praze dne 4. dubna 2017

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.